

Fundusze strukturalne dla uczelni wyższych w latach 2007 - 2013

Pozyskiwanie środków unijnych jest coraz bardziej powszechną metodą zdobywania pieniędzy na inwestycje, badania naukowe czy zakup sprzętu laboratoryjnego. Aby dotrzeć do jak największej liczby pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego z informacją o możliwościach jakie otwierają się na lata 2007 – 2013, poniżej zamieszczamy **wybrane** działania z programów operacyjnych , z których mogą korzystać wyższe uczelnie.

Programy operacyjne 2007 - 2013

- A. Program operacyjny Innowacyjna Gospodarka
- B. Program operacyjny Kapitał Ludzki
- C. Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- D. Lubuski Regionalny Program Operacyjny

A. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013

Cel główny

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) stanowi jeden z elementów systemu służącego efektywnemu wykorzystaniu przez Polskę środków strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007-2013. Podstawowym średniookresowym dokumentem strategicznym, do którego założeń odnosi się PO IG, jest przyjęta w 2000 r. Strategia Lizbońska, zakładająca uczynienie z gospodarki europejskiej najlepiej prosperującej i najbardziej konkurencyjnej gospodarki świata do 2010 r. W związku z nie osiągnięciem większości zakładanych wskaźników w 2005 r., w ramach śródkresowego przeglądu Strategii Lizbońskiej zdecydowano o skoncentrowaniu się na dwóch podstawowych celach – wzroście gospodarczym i zatrudnieniu, przy zachowaniu pełnej zgodności z celami zrównoważonego rozwoju. Jednocześnie zdecydowano o konieczności silniejszego zaangażowania państw członkowskich poprzez zobowiązanie do przygotowania Krajowych Programów Reform na lata 2005-2008, przedstawiających sposób osiągnięcia tych celów na poziomie krajowym. Podkreślono konieczność zwiększenia wysiłku na poziomie krajowym i wspólnotowym w celu wzmocnienia roli inwestycji w wiedzę i innowację na poziomie całej gospodarki unijnej.

Rząd Polski przyjął Krajowy Program Reform dla Polski na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 27 grudnia 2005 r. W ramach prac nad realizacją polskiego Krajowego Programu Reform Rada Ministrów przyjęła w grudniu 2005 r. zobowiązanie do przeznaczenia do 2008 r. 1,65% PKB na B+R, natomiast Komitet Europejski w lutym 2006 r. przyjął zobowiązanie do osiągnięcia w 2010 r. poziomu tego wskaźnika w wysokości 2,2%. Jednocześnie Rząd Polski zobowiązał się do osiągnięcia 58% wskaźnika poziomu zatrudnienia w 2009 r.

Osiągnięcie tych wskaźników możliwe będzie m.in. dzięki umiejętnemu skierowaniu środków strukturalnych UE w latach 2007-2013 na cele rozwojowe, do czego w znaczącym stopniu powinna się przyczynić realizacja PO IG.

Dokumentem krajowym, do którego bezpośrednio odnosi się PO IG, są Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. Cel strategiczny NSRO określono jako: tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju. W ten sposób sformułowany cel wymaga skoncentrowanych wysiłków na rzecz wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki. Transformacja systemowa i liberalizacja gospodarki stworzyły podstawy dla włączenia się Polski w główny nurt globalizacji. Jednakże silna konkurencja, szybki postęp techniczny mogą okazać się najważniejszymi czynnikami ograniczającym zdolność naszego kraju do aktywnego uczestnictwa w procesie globalizacji gospodarki. Aby wyjść temu naprzeciw, należy wzmacniać innowacyjność polskiej gospodarki. Z tego punktu widzenia kluczowe znaczenie ma innowacyjność przedsiębiorstw we wszelkich jej aspektach, w tym w aspekcie stosowanych technologii, procesów oraz oferowanych produktów, w tym towarów i usług. Za innowację uznajemy wdrożenie nowego lub znacznie ulepszanego produktu (towaru lub usługi), procesu, nowej metody marketingowej, lub nowej metody organizacji w praktyce biznesowej, w miejscu pracy i w stosunkach zewnętrznych⁸⁹ - zgodnie z definicją OECD i Eurostatu.

Cele szczegółowe

Cel główny PO IG będzie realizowany poprzez cele szczegółowe, przyjęte na podstawie założeń ujętych w krajowych dokumentach strategicznych. Cele te są komplementarne z celami wyznaczonymi przez dokumenty Wspólnoty, zaprojektowanymi w ramach perspektywy finansowej 2007-2013: Siódmym Programem Ramowym na rzecz Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji na lata 2007 - 2013 oraz Programem Ramowym na rzecz Konkurencyjności i Innowacyjności na lata 2007-2013. Cele, które powinny zostać osiągnięte na

poziomie krajowym wyznacza dokument Kierunki zwiększania innowacyjności na lata 2007-2013 przygotowywany przez Ministerstwo Gospodarki oraz Strategia rozwoju nauki w Polsce do 2013 r. oraz perspektywiczna prognoza do roku 2020, Założenia polityki naukowej, naukowo – technicznej i innowacyjnej państwa do 2020 r., Projekt Strategii Rozwoju Turystyki na lata 2007-2013⁹⁷. Ponadto – Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013 oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do roku 2020. Przedstawiona w dokumencie diagnoza sytuacji przedsiębiorstw i nauki wraz z opisem kooperacji pomiędzy tymi obszarami, podsumowana w analizie SWOT oraz analiza dokumentów strategicznych pozwoliły na przyjęcie następujących celów szczegółowych, służących rozwojowi polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa:

1. Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw.
2. Wzrost konkurencyjności polskiej nauki.
3. Zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym.
4. Zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym.
5. Tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy.

PRIORYTETY REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Priorytet 1.

Badania i rozwój nowoczesnych technologii

Cel priorytetu:

Zwiększenie znaczenia sektora nauki w gospodarce poprzez realizację prac B+R w kierunkach uznanych za priorytetowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

W ramach priorytetu wspierane będą m.in. następujące działania:

- identyfikacja kierunków badań naukowych i prac rozwojowych mających na celu zdynamizowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego dla poprawy jakości życia polskiego społeczeństwa oraz racjonalizacji wykorzystania środków finansowych na badania naukowe poprzez dofinansowanie projektów dotyczących: o Narodowego Programu Foresight, o przygotowywania strategii rozwoju poszczególnych dziedzin nauki i sektorów gospodarki, o przygotowywania strategii dla działających w Polsce platform technologicznych, poprzez zastosowanie wyników metody foresight;
- dofinansowanie zintegrowanych, multidyscyplinarnych projektów badawczych w priorytetowych obszarach nauki i technologii, o tematyce ustalonej w Krajowym Programie Ramowym oraz w programach wieloletnich (projektów badawczych zamawianych); Badania stosowane, prace rozwojowe, badania przemysłowe i przedkonkurencyjne. Projekty będą mogły być realizowane przez przedsiębiorców samodzielnie lub we współpracy z jednostkami naukowymi oraz konsorcjami naukowymi, a także przez jednostki naukowe na zlecenie przedsiębiorców;
- wsparcie współpracy badawczej i rozwojowej polskich podmiotów prowadzących działalność B+R w ramach: europejskich programów ramowych, europejskich inicjatyw technologicznych i badawczych wynikających z art. 169 i 171 TWE, międzynarodowych programów i inicjatyw naukowo-badawczych;
- wzmocnienie sieci wspomagających uczestnictwo w ERA: o wsparcie dla branżowych punktów kontaktowych, Krajowego Punktu Kontaktowego i innych sieci wspierających uczestnictwo w europejskich programach ramowych;

- tworzenie EIT+;
- dofinansowanie projektów badawczych o charakterze aplikacyjnym, ukierunkowanych na bezpośrednie zastosowanie w praktyce na potrzeby branży/gałęzi gospodarki lub o szczególnym wymiarze społecznym (projekty badawcze rozwojowe);
- dofinansowanie projektów obejmujących przedsięwzięcia techniczne, technologiczne lub organizacyjne, realizowanych przez podmioty mające zdolność do bezpośredniego zastosowania wyników projektu w praktyce (projekty celowe - badania stosowane, prace rozwojowe, badania przemysłowe i przedkonkurencyjne);
- wsparcie ochrony własności przemysłowej tworzonej w ośrodkach badawczych mających siedzibę w Polsce w wyniku prac B+R dofinansowanych z budżetu nauki;
- wsparcie działalności brokerów wynalazków/technologii;
- projekty zwiększające zainteresowanie podejmowaniem pracy naukowej przez studentów i absolwentów uczelni, obejmujące: udział studentów i absolwentów w realizacji projektów badawczych zgodnych z priorytetami wynikającymi z polityki naukowej, naukowotechnicznej i innowacyjnej Polski, wsparcie prac doktorskich w dziedzinach priorytetowych dla rozwoju gospodarki;
- projekty w zakresie doskonalenia kompetencji pracowników naukowo-badawczych, obejmujące zatrudnianie wybitnych uczonych z zagranicy na kontraktach w polskich jednostkach naukowych.

W ramach priorytetu udzielane będzie bezzwrotne wsparcie następującym grupom beneficjentów:

- jednostki naukowe,
- sieci i konsorcja naukowe (w tym Centra Doskonałości oraz Centra Zaawansowanych Technologii oraz EIT+),
- polskie platformy technologiczne,
- przedsiębiorcy (zwłaszcza MSP),
- brokerzy wynalazków/ technologii,
- naukowcy (zwłaszcza młodzi) i zespoły naukowców,
- studenci i absolwenci,
- podmioty działające na rzecz nauki – podmioty wykonujące w sposób ciągły zadania służące rozwojowi, promocji i zastosowaniom praktycznym nauki, a także wspierające wzrost innowacyjności gospodarki, nie obejmujące prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
- Krajowy Punkt Kontaktowy, branżowe punkty kontaktowe i inne sieci wspomagające uczestnictwo w programach międzynarodowych,
- Narodowe Centrum Badań Naukowych i Prac Rozwojowych,
- minister właściwy ds. nauki.

Priorytet 2. Infrastruktura sfery B+R

Cel priorytetu:

Wzrost konkurencyjności polskiej nauki dzięki konsolidacji oraz modernizacji infrastruktury naukowo-badawczej i informatycznej najlepszych jednostek naukowych działających w Polsce.

W ramach priorytetu wspierane będą m.in. następujące działania:

- rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym, w tym działających na bazie konsorcjów naukowych, poprzez dofinansowanie rozwoju ich infrastruktury badawczej (m.in. w Centrach Zaawansowanych Technologii oraz laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi dla przedsiębiorców, Europejskim Instytucie Technologicznym +),
- rozwój infrastruktury w specjalistycznych laboratoriach, w tym działających na bazie sieci naukowych (m.in. Centów Doskonałości),
- finansowanie udziału jednostek naukowych mających siedzibę w Polsce w przedsięwzięciach inwestycyjnych podejmowanych na podstawie umów międzynarodowych, w tym w projektach uzupełniających dla 7 PR UE, Konsorcjum nauko-

we to grupa jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa, podejmujących na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych.

Sieć naukowa to grupa jednostek naukowych posiadających osobowość prawną, podejmujących na podstawie umowy zorganizowaną współpracę związaną z prowadzonymi przez nie w sposób ciągły wspólnymi badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi, służącymi rozwojowi specjalności naukowych tej sieci.

- wsparcie projektów realizowanych w zakresie Polskiej Mapy Drogowej w dziedzinie Dużych Obiektów Infrastruktury Badawczej (budowa dużych urządzeń badawczych – budowle i aparatura),
- projekty w zakresie inwestycji związane z tworzeniem wspólnej infrastruktury badawczej jednostek naukowych,
- projekty polegające na utrzymaniu i rozwoju nowoczesnej infrastruktury informatycznej nauki,
- projekty w zakresie rozwoju zasobów informacyjnych nauki w postaci cyfrowej,
- projekty w zakresie rozwoju zaawansowanych aplikacji i usług teleinformatycznych dla środowiska naukowego.

W ramach priorytetu udzielane będzie bezzwrotne wsparcie następującym grupom beneficjentów:

- jednostki naukowe (w tym centra badawczo-rozwojowe),
- sieci i konsorcja naukowe (w tym CZT i CD),
- Narodowe Centrum Badań Naukowych i Prac Rozwojowych,
- Europejski Instytut Technologiczny +,
- szkoły wyższe,
- przedsiębiorcy,
- jednostki wiodące MAN,
- centra Komputerów Dużej Mocy,
- minister właściwy ds. nauki.

Priorytet 3. Kapitał dla innowacji

Cele priorytetu:

- Zwiększenie liczby nowopowstałych przedsiębiorstw innowacyjnych,
- Zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć innowacyjnych.

W ramach priorytetu wspierane będą m.in. następujące działania:

- dofinansowanie prac przygotowawczych oraz poszukiwania, oceny i wyboru pomysłów innowacyjnych,
- wsparcie powstawania przedsiębiorstw opartych na innowacyjnych rozwiązaniach,
- dokapitalizowanie funduszy podwyższonego ryzyka inwestujących w fazy seed i start-up (obejmujące również refundację części kosztów zarządzania funduszem),
- projekty związane z aktywizacją rynku inwestorów prywatnych.

W ramach priorytetu udzielane będzie bezzwrotne wsparcie następującym grupom beneficjentów:

- podmioty zarządzające funduszami podwyższonego ryzyka,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje zrzeszające potencjalnych inwestorów, np. aniołów biznesu,
- organizacje przedsiębiorców i pracodawców,
- instytucje wspierające powstawanie nowych firm innowacyjnych (inkubatory przedsiębiorczości akademickiej,
- centra transferu technologii i innowacji,
- akceleratorzy technologii,
- parki naukowo-technologiczne) oraz przedsiębiorcy.

Instrumenty wsparcia. Dofinansowanie części wydatków kwalifikowanych w formie dotacji oraz dokapitalizowanie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka.

Priorytet 5. Dyfuzja innowacji

Cele priorytetu:

- zapewnienie przedsiębiorcom wysokiej jakości usług służących wzmocnieniu oraz wykorzystaniu ich potencjału innowacyjnego,
- tworzenie korzystnych warunków współpracy przyczyniających się do wzmocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw.

W ramach priorytetu wspierane będą m.in. następujące działania:

- inwestycje związane z pokryciem kosztów zainicjowania lub prowadzenia inwestycji związanych z tworzeniem i rozwojem powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym, w tym klastrów,
- wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu (m.in. parków naukowotechnologicznych, inkubatorów technologicznych, centrów transferu technologii),
- wsparcie budowy i rozwoju ponadregionalnych sieci otoczenia biznesu świadczących usługi w zakresie działalności innowacyjnej przedsiębiorców,
- wsparcie wykorzystania praw własności przemysłowej oraz praw autorskich i pokrewnych przez przedsiębiorców.

W ramach priorytetu udzielane będzie bezzwrotne wsparcie następującym grupom beneficjentów:

- grupy przedsiębiorców, w tym: klastry, łańcuchy produkcyjne MSP i dużych przedsiębiorców, sieci technologiczne (MSP i jednostki naukowe) reprezentowane przez podmioty posiadające zdolność do występowania w ich imieniu,
- platformy technologiczne,
- sieci instytucji otoczenia biznesu o znaczeniu ponadregionalnym,
- wysoko specjalistyczne ośrodki innowacyjności (podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologii, centrami zaawansowanych technologii, centrami produktywności oraz innymi ośrodkami specjalistycznych usług dla przedsiębiorców),
- przedsiębiorcy.

Priorytet 7. Informatyzacja administracji na rzecz przedsiębiorstw

Cel priorytetu:

Stworzenie warunków do wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w sektorze prywatnym i publicznym zwiększających dostępność przedsiębiorstw do zasobów informacyjnych.

W ramach priorytetu wspierane będą m.in. następujące działania:

- budowa zintegrowanych platform usług publicznych (zabezpieczenia społecznego, finansów publicznych, ZUS, Urzędy Skarbowe, rejestracja działalności gospodarczej itp.),
- tworzenie publiczno-prywatnych portali internetowych,
- projekty zmierzające do budowy i wdrażania platform elektronicznych dla zintegrowanego systemu wspomaganego zarządzania na poziomie ogólnokrajowym, tworzenia publicznych zasobów danych on-line, wdrażania innowacyjnych usług e-biznes, w tym e-commerce oraz telepracy,
- projekty z zakresu telemedycyny i e-zdrowia,
- rozwój kształcenia na odległość przy wykorzystaniu Internetu (e-learning),

W ramach priorytetu udzielane będzie bezzwrotne wsparcie następującym grupom beneficjentów:

- przedsiębiorcy (zwłaszcza MSP);
- jednostki samorządu terytorialnego,
- szkoły wyższe,
- jednostki naukowo-badawcze,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia i fundacje.

Funkcję Instytucji Zarządzającej będzie pełnił Minister Rozwoju Regionalnego

Instytucjami Pośredniczącymi dla Programu Operacyjnego Konkurencyjna Gospodarka są następujące instytucje:

- Minister właściwy do spraw nauki (dla Priorytetu I i II),
- Minister właściwy do spraw gospodarki (dla Priorytetu III, IV, V i VI),
- Minister właściwy do spraw informatyzacji (dla Priorytetu VII).

SZACUNKOWY PLAN FINANSOWY

Łączna wielkość publicznych środków finansowych zaangażowanych w realizację PO IG w latach 2007-2013 wyniesie około 8 241 mln EUR. Na kwotę tę składają się środki publiczne pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 7 004,9 mln EUR oraz środki krajowe, których zaangażowanie przewidziano na poziomie 1 236,2 mln EUR. Alokacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na PO IG stanowi 11,7% całości środków wspólnotowych zaangażowanych w realizację NSRO. Poziom krajowego współfinansowania publicznego stanowi 15% całkowitej alokacji środków publicznych, z kolei wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowi odpowiednio 85% całkowitej alokacji środków publicznych.

B. Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Cel główny

Przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej.

Cel strategiczny NSS (NSRO) będzie osiąganym poprzez realizację celów horyzontalnych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytocznych Wspólnoty oraz wniosków z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń.

NSS zakłada realizację następujących celów horyzontalnych:

1. Tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.
2. Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.
3. Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym w szczególności gospodarczego sektora usług.
4. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Rozwój obszarów wiejskich.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki wpisuje się w cel główny NSS 2007 – 2013 realizując drugi cel horyzontalny tj. wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. PO Kapitał Ludzki realizuje ten cel za pośrednictwem celu głównego Programu, który został sformułowany jako: Wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej Ponadto oprócz celu 2 NSS PO Kapitał Ludzki swoim zakresem wsparcia będzie również przyczyniał się do realizacji celu 5 NSS odnoszącego się do przeciwdziałania marginalizacji regionów (w zakresie rozwoju społecznego) oraz celu 6 NSS obejmującego wsparcie obszarów wiejskich.

Cele szczegółowe

Z celu głównego wynikają następujące cele szczegółowe Programu:

- dopasowanie zasobów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy,
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- podniesienie poziomu i jakości wykształcenia społeczeństwa,
- wsparcie dla budowy sprawnego i partnerskiego państwa,
- wzrost spójności terytorialnej,

PRIORYTETY I OBSZARY WSPARCIA

Priorytet 1. Zatrudnienie i integracja społeczna

Instytucja pośrednicząca: Minister właściwy do spraw pracy.

Celem Priorytetu jest:

- A. podniesienie potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy, integracji i polityki społecznej,
- B. upowszechnienie nowych ogólnopolskich i ponadregionalnych programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i mechanizmów zwiększających efektywność instytucji rynku pracy oraz instytucji integracji i pomocy społecznej:
 - wzmocnienie instytucjonalne dla instytucji rynku pracy i pomocy społecznej na rzecz zwiększenia efektywności i jakości pracy,
 - tworzenie i doskonalenie struktur organizacyjnych i systemów zarządzania instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej,
 - wzmacnianie instytucjonalne instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej oraz innych instytucji pracujących z grupami doświadczającymi szczególnych trudności w integracji z rynkiem pracy,
 - rozwój systemu kształcenia kadr instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej poprzez podnoszenie kwalifikacji doradców zawodowych i pracowników socjalnych oraz osób pracujących z grupami doświadczającymi szczególnych trudności w integracji z rynkiem pracy, dostosowane do potrzeb specyficznych grup odbiorców,
 - wdrażanie nowych rozwiązań (narzędzia, metody) wspierających zatrudnienie i integrację społeczną – realizacja projektów pilotażowych i innowacyjnych,
 - umacnianie sieci partnerskich powiązań oraz partnerstwa publiczno-społecznego w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej,
- b) rozwój systemu informacji, promocji i monitorowania w obszarze zatrudnienia i integracji społecznej:
 - rozwój i doskonalenie systemu informacji, monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy oraz z zakresu integracji i pomocy społecznej (badania, ekspertyzy, analizy),
 - identyfikację i upowszechnianie programów o najwyższej skuteczności na rynku pracy,
 - budowę/ulepszenie systemu koordynacji oraz przekazywania informacji pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej i rynku pracy, projekty informacyjno – promocyjne z zakresu równości szans, mobilności i przekwalifikowań,
- c) upowszechnianie ogólnopolskich i ponadregionalnych projektów skierowanych do osób z grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, które nie mogą być objęte skutecznie pomocą na poziomie regionalnym:
 - projekty aktywizacji zawodowej i integracji społecznej skierowane do imigrantów, uchodźców oraz osób z pobytem tolerowanym i innych grup społecznych doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy, których wsparcie z poziomu centralnego jest bardziej uzasadnione,
 - projekty na rzecz społeczności romskiej
- d) projekty i partnerstwa ponadnarodowe i innowacyjne z udziałem administracji publicznej, partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.

Priorytet 2. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw

Instytucja pośrednicząca: Minister właściwy do spraw pracy

Celem Priorytetu jest:

- A. podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez zwiększenie inwestowania w kapitał ludzki przedsiębiorstw,
- B. poprawa jakości i dostępności usług szkoleniowo-doradczych wspierających rozwój przedsiębiorczości.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) rozwój kadr nowoczesnej gospodarki:
 - otwarte i zamknięte szkolenia oraz doradztwo dla przedsiębiorstw o charakterze ponadregionalnym,
 - szkolenia i doradztwo dla wsparcia procesów restrukturyzacji na poziomie ponadregionalnym,
 - prognozowanie kierunków rozwoju, kwalifikacji i zawodów,
 - promowanie nowych form i metod organizacji pracy, planowania strategicznego i zarządzania oraz outsourcingu,
 - opracowywanie standardów działań zarządzania procesami w przedsiębiorstwach,
 - podnoszenie jakości usług szkoleniowych i doradczych świadczonych dla przedsiębiorstw przez instytucje szkoleniowe oraz instytucje wspierania przedsiębiorczości,
 - profesjonalizacja funkcji zarządzającego zasobami ludzkimi oraz promowanie doskonalenia zawodowego,
 - popularyzowanie działań badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz mobilności międzysektorowej o charakterze ponadregionalnym,
 - popularyzowanie powiązań kooperacyjnych wśród przedsiębiorstw celem transferu wiedzy, w tym wsparcie dla instytucji otoczenia biznesu w zakresie promowania działalności kooperacyjnej (np. mapowanie klastrów, popularyzacja i wymiana najlepszych praktyk), wspieranie współpracy przedsiębiorstw w zakresie tworzenia i zarządzania strukturą organizacyjną powiązania kooperacyjnego,
- b) wykorzystanie e-learningu na rzecz podnoszenia kwalifikacji kadr przedsiębiorstw oraz rozwoju przedsiębiorczości:
 - rozwój systemu kształcenia e-learning,
 - promowanie szkoleń e-learningowych,
 - tworzenie i rozwijanie platform oraz programów szkoleń e-learningowych,
- c) wsparcie systemu adaptacyjności kadr:
 - tworzenie i rozwój istniejących instytucji świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz ich sieci, w tym na obszarach wiejskich,
 - rozwój i upowszechnianie standardów organizacyjnych instytucji oraz standardów świadczonych przez nie usług,
 - nadzór nad procesem certyfikacji,
 - wsparcie kompleksowych usług dla przedsiębiorców oraz osób pragnących rozpocząć działalność gospodarczą, tworzenie i utrzymanie sieci regionalnych centrów wiedzy oraz jednostki nadzorującej centra na poziomie krajowym,
- d) projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa.

Priorytet 3. Wysoka jakość edukacji

Instytucja pośrednicząca: Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania,

Celem priorytetu jest podwyższenie jakości i efektywności kształcenia i szkolenia odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) efektywne zarządzanie systemem edukacji – wysoka jakość kształcenia:
 - doskonalenie programów nauczania,
 - innowacyjne programy, metody i organizacja kształcenia (w tym rozwój kształcenia na odległość),

- usprawnienie systemu finansowania, zarządzania, oceny, monitoringu i kontroli pracy instytucji edukacyjnych oraz jakości świadczonych przez nie usług,
- b) dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy i nowoczesnej gospodarki:
- ukierunkowanie kształcenia na zwiększenie udziału nauk o znaczeniu kluczowym dla gospodarki (nauki przyrodniczo – matematyczne, nauki techniczne),
 - wprowadzenie programów edukacyjnych z zakresu szeroko pojętej przedsiębiorczości na każdym etapie edukacji,
 - zintensyfikowanie współpracy pomiędzy instytucjami systemu edukacji (każdym w szczególności szkołami wyższymi) a przedsiębiorcami, mającej na celu lepsze dostosowanie procesu i programów kształcenia do potrzeb nowoczesnej gospodarki,
 - zintensyfikowanie współpracy pomiędzy instytucjami systemu edukacji i jednostkami naukowymi,
 - stworzenie warunków oraz promocja wysokiej jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego, realizowanego przez publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki kształcenia ustawicznego i zawodowego, w tym również promocja kształcenia na odległość,
 - programy rozwoju szkół wyższych o znaczeniu krajowym,
 - utworzenie i wdrożenie mechanizmów dostarczania informacji o kwalifikacjach i wiedzy w kontekście danego kierunku kształcenia oraz ułatwiających porównywanie poziomu kwalifikacji uzyskiwanych w formalnym systemie kształcenia z kwalifikacjami uzyskanymi poza nim (szkolenia), a także z kwalifikacjami uzyskiwanymi w innych państwach UE,
- c) efektywny system kształcenia i zatrudniania kadr edukacji:
- doskonalenie i wdrożenie standardów kształcenia nauczycieli,
 - rozwój systemu doskonalenia nauczycieli,
- d) podnoszenie kwalifikacji kadr systemu B+R w zakresie zarządzania badaniami oraz komercjalizacji wyników prac B+R,
- e) projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa.

Priorytet 4. Dobre państwo

Instytucje pośredniczące: Minister właściwy do spraw administracji publicznej i Minister właściwy do spraw pracy

Celem priorytetu jest wzmacnianie zdolności polskiej administracji do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób.

Cel Priorytetu będzie realizowany poprzez:

- a) diagnozę kondycji administracji publicznej w celu dopasowania odpowiednich instrumentów wsparcia do realnych potrzeb sektora,
- b) podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych:
- budowę przejrzystych procedur administracyjnych oraz zwiększanie dostępności usług publicznych dla obywateli,
 - usprawnienie i zintensyfikowanie mechanizmów współpracy między jednostkami administracji rządowej oraz rządowej i samorządowej,
 - wzmacnianie zdolności w zakresie opracowywania i wdrażania kompleksowych polityk i programów (od etapu projektowania po ewaluację),
- c) wsparcie dla instytucji wymiaru sprawiedliwości w zakresie poprawy jakości oraz dostępności świadczonych przez nie usług oraz tworzenie i wdrażanie programów szkoleniowych dla kadr wymiaru sprawiedliwości,
- d) modernizację procesów zarządzania w administracji publicznej:
- opracowywanie i wdrożenie usprawnień w jednostkach administracji na poziomie funkcjonowania całej organizacji,
 - opracowywanie i wdrożenie usprawnień w jednostkach administracji w określonych obszarach ich funkcjonowania (np. planowanie strategiczne, zarządzanie finansowe, zarządzanie ryzykiem, usługi publiczne, zarządzanie projektem, itd.),
 - upowszechnianie i promocja najlepszych praktyk zarządzania w jednostkach administracji publicznej,
 - wdrożenie metod pracy nastawionej na rezultaty,
 - zastosowanie ICT w administracji (opracowanie założeń systemowych),
 - tworzenie standardów funkcjonowania administracji samorządowej,
- e) wzrost kompetencji kadr sektora publicznego:
- wspieranie działów zasobów ludzkich w jednostkach administracji jako centrów zarządzania kadrami,
 - opracowanie koncepcji i wdrożenie systemu podnoszenia kompetencji kadr sektora publicznego,
 - tworzenie kompleksowych programów szkoleniowych oraz wdrażanie szkoleń dla kadr administracji publicznej,
 - opracowanie standardów kompetencyjnych dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego,
 - zwiększanie poziomu kultury etycznej pracowników urzędów i służb publicznych poprzez pomoc doradcą (np. wprowadzenie kodeksów etyki i postępowania etycznego), promocję postaw etycznych, szkolenia,
- f) wspieranie i upowszechnianie współpracy pomiędzy sektorem publicznym partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, oraz przedstawicielskimi organizacjami zawodowymi szczególnie w zakresie kreowania i realizacji zadań publicznych:
- wspólne działania partnerskie administracji publicznej, organizacji pozarządowych i partnerów społeczno – gospodarczych,
 - aktywizację obywateli i ich szersze włączenie w procesy dialogu z władzą i administracją publiczną, szczególnie na poziomie lokalnym i regionalnym,
 - upowszechnianie i rozwój instytucji dialogu obywatelskiego, w tym zwiększanie udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w ciałach dialogu obywatelskiego,
- g) przygotowanie organizacji pozarządowych do roli aktywnego, sprawnego partnera dla administracji publicznej, zwłaszcza na poziomie lokalnym i regionalnym:
- profesjonalizację działań organizacji pozarządowych, w tym wzmacnianie kadr, struktur sieciowych: tworzenie mechanizmów standaryzacji i kontroli świadczonych usług,
 - promocję i upowszechnianie dobrych praktyk w sferze realizacji zadań publicznych,
 - wsparcie prowadzenia badań nad trzecim sektorem oraz służących wzmocnieniu roli badawczo-eksperymentalnej organizacji pozarządowych,
- h) projekty innowacyjne i ponadnarodowe.

Priorytet 5. Profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia społeczeństwa

Instytucja pośrednicząca: Minister właściwy do spraw zdrowia

Celem Priorytetu jest:

- A. podniesienie potencjału zdrowia zasobów ludzkich poprzez ograniczenie ogólnej chorobowości pracowników,
- B. zapobieganie chorobom zawodowym,
- C. optymalizacja zarządzania zasobami kadrowymi systemu służby zdrowia.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) wzmocnienie potencjału zdrowia poprzez profilaktykę, promocję zdrowia i edukację osób w wieku produkcyjnym:
 - szkolenie umiejętności osobistych, społecznych i zawodowych służących zdrowiu,
 - projektowanie i wdrażanie programów profilaktyki i badań dostosowanych do potrzeb pracowników, do których są adresowane, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej których miejscu pracy,
 - projekty dotyczące rehabilitacji zawodowej,
 - ustalenie pakietów świadczeń profilaktycznych dla poszczególnych grup pracowników.
- b) poprawę stanu zdrowia pracowników związanego ze zmniejszeniem ilości wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz stosowaniem rehabilitacji zawodowej:
 - projekty dotyczące zapobiegania i ograniczania wypadków w miejscu pracy, poprzez zmniejszanie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy,
 - projekty służące ograniczeniu występowania chorób zawodowych,
 - projekty służące zapobieganiu negatywnym skutkom zdrowotnym narażenia na szkodliwe czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne oraz psychologiczne w miejscu pracy,
- c) doskonalenie zawodowe kadr medycznych służące wzrostowi ich konkurencyjności oraz podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia:
 - doskonalenie zawodowe pielęgniarzek i położnych, z uwzględnieniem zagadnień profilaktyki, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej,
 - projekty dotyczące kształcenia ustawicznego lekarzy, farmaceutów oraz techników medycznych,
 - podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji systemu ochrony zdrowia,
 - projekty dotyczące szkolenia kadr e-zdrowia,
 - projekty usprawniające system uzyskiwania specjalizacji,
 - projekty służące zapewnieniu dostępu do technologii medycznych o udowodnionej, skuteczności i wysokiej efektywności,
 - rozwój systemów certyfikacji i akredytacji w zakładach opieki zdrowotnej,
 - projekty służące opracowywaniu strategii partnerstwa publiczno-prywatnego w ochronie zdrowia,
- d) projekty innowacyjne i współpraca ponadnarodowa.

Priorytet 6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej

Instytucja pośrednicząca: samorząd województwa
Celem Priorytetu jest:

- A. podniesienie poziomu aktywności zawodowej i zatrudnienia,
- B. zapewnianie równego dostępu do zatrudnienia wszystkim osobom doświadczającym równego rodzaju dyskryminacji na rynku pracy.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) realizację programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób nie pozostających w zatrudnieniu lub poszukujących pracy:
 - wsparcie w obszarze zatrudnienia mające na celu podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, skierowane do różnych grup osób nie pozostających w zatrudnieniu lub poszukujących pracy, w tym przede wszystkim do osób młodych (do 25 roku życia), osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz osób bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres do 12 miesięcy,

- subsydiowanie zatrudnienia oraz zatrudnienie wspomagane, ze szczególnym uwzględnieniem sektora MSP oraz trzeciego sektora,
 - rozwój form zatrudnienia i miejsc pracy dla osób z dysfunkcjami utrudniającymi integrację (w tym alternatywne formy zatrudnienia),
 - organizację akcji promocyjno – informacyjnych, mających na celu promowanie aktywnych postaw na rynku pracy, mobilności i elastyczności,
 - promocję i wsparcie wolontariatu jako formy integracji osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - organizację kampanii promocyjno – informacyjnych na rzecz walki ze stereotypami na rynku pracy,
 - promowanie i wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej,
 - poradnictwo psychologiczne i zawodowe prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
 - wspieranie działań innowacyjnych, w szczególności skierowanych do osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotni, przedstawiciele mniejszości etnicznych, uchodźcy), prowadzących do zwiększenia ich zdolności do zatrudnienia,
- b) promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
 - doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia działalności gospodarczej,
 - udzielanie wsparcia przeznaczanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
 - promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, w szczególności wśród kobiet i osób niepełnosprawnych,
 - c) rozwijanie dialogu społecznego i włączanie partnerów społecznych do działań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej,
 - wsparcie inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo i wykluczonych z rynku pracy w celu ich reintegracji z rynkiem pracy,
 - d) wsparcie dla instytucji i organizacji działających na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego.
 - e) realizacja projektów ponadnarodowych i innowacyjnych.

Priorytet 7. Regionalne kadry gospodarki

Instytucja pośrednicząca: samorząd województwa

Celem Priorytetu jest podniesienie konkurencyjności regionów poprzez wsparcie przedsiębiorstw i pracowników w dostosowaniu się do potrzeb regionalnej strategii rozwoju.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) wsparcie rozwoju kadr przedsiębiorstw w regionie:
 - ogólne i specjalistyczne szkolenia i doradztwo dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w regionie,
 - wsparcie w zakresie zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, poprawy organizacji pracy, zarządzania BHP oraz uelastycznienia form świadczenia pracy, - podwyższanie kwalifikacji pracowników o niskim poziomie przygotowania do pracy,
- b) zarządzanie zmianą gospodarczą:
 - pomoc w podniesieniu lub nabyciu nowych kwalifikacji przez pracowników restrukturyzowanych przedsiębiorstw,
 - szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i osiągnięcia nowych umiejętności zawodowych, w tym indywidualne plany działań,

- pomoc w tworzeniu partnerstwa lokalnych wspomagających pracodawców przechodzących restrukturyzację,
 - wsparcie pracodawców przechodzących restrukturyzację w realizacji programów zwolnień monitorowanych (outplacement),
- c) transfer wiedzy:
- sieci współpracy między szkołami wyższymi a przedsiębiorstwami,
 - stypendia dla doktorantów na kierunkach wynikających z obszarów uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju regionu,
 - współpraca pracowników przedsiębiorstw i pracowników naukowych w celu transferu wiedzy między sektorem nauki a przedsiębiorstwami,
 - wsparcie dla studentów i pracowników szkół wyższych zamierzający podjąć działalność gospodarczą (firmy typu spin off).

Priorytet 8. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Instytucja pośrednicząca: samorząd województwa
Celem Priorytetu jest:

- A. wyrównywanie szans edukacyjnych,
B. zwiększanie potencjału zasobów ludzkich na wszystkich poziomach kształcenia.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i studentów pochodzących z grup społecznych zagrożonych marginalizacją lub napotykających inne bariery w dostępie do edukacji:
- upowszechnienie edukacji przedszkolnej,
 - zapobieganie nierównościom społecznym (segregacji uczniów) wewnątrz szkół,
 - zapobieganie przedwczesnemu wypadaniu z systemu szkolnictwa,
 - pomoc stypendialna dla uczniów i studentów,
 - wsparcie dla obszarów wiejskich w celu zwiększenia i uelastycznienia oferty instytucji edukacyjnych funkcjonujących na tych terenach,
- b) wzmocnienie potencjału innowacyjnego i rozwojowego szkół:
- wsparcie dla bardziej elastycznego modelu nauczania obejmującego realizację programów edukacyjnych wykraczających poza standardowe programy nauczania,
 - wzmocnienie w procesie nauczania znaczenia umiejętności kluczowych z punktu widzenia dalszej ścieżki edukacyjnej i rynku pracy (nauki przyrodniczo matematyczne, umiejętności lingwistyczne i informatyczne, umiejętności z zakresu przedsiębiorczości, itp.),
 - pomoc stypendialna umożliwiająca rozwój edukacyjny uczniów szczególnie uzdolnionych,
 - programy rozwoju szkół wyższych o znaczeniu regionalnym,
- c) podnoszenie kwalifikacji kadr instytucji funkcjonujących w systemie kształcenia (nauczyciele, kadra akademicka, kadra administracyjna i zarządzająca systemem edukacji),
- d) upowszechnienie kształcenia ustawicznego:
- zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym realizowanym przez publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki kształcenia ustawicznego i zawodowego (uzupełnianie wykształcenia formalnego oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych),
- e) projekty innowacyjne i współpraca międzynarodowa.

Priorytet 9. Aktywizacja obszarów wiejskich

Instytucja pośrednicząca: samorząd województwa
Celem priorytetu jest zmniejszenie dysproporcji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich pomiędzy wsią a miastem.

Cel Priorytetu będzie realizowany w szczególności poprzez:

- a) wsparcie dla inicjatyw lokalnych oraz paktów na rzecz aktywizacji społeczności lokalnych przyczyniających się do tworzenia oraz realizacji lokalnych strategii rozwoju kapitału ludzkiego poprzez zatrudnienie, integrację społeczną oraz edukację na obszarach wiejskich:
- pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania zapobiegające marginalizacji obszarów wiejskich,
 - działania szkoleniowe, informacyjno – promocyjne oraz doradcze służące zaangażowaniu mieszkańców w proces przygotowywania koncepcji rozwoju obszarów wiejskich,
 - realizacja strategii rozwoju zasobów ludzkich na obszarach wiejskich poprzez animowanie współpracy partnerów lokalnych,
- b) projekty innowacyjne i współpracę ponadnarodową.

FINANSOWANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Zgodnie z Narodową Strategią Spójności (NSRO) łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007 – 2013 wyniesie 13,7 % całości środków przeznaczonych na realizację Programów Operacyjnych, tj. 9 559 882 352 EUR. W ramach tej kwoty wielkość alokacji z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniesie ok. 8 125 900 000 EUR, a wkład krajowy stanowić będzie ok. 1 433 982 352 EUR. Poziom krajowego współfinansowania został oszacowany na poziomie minimalnym tj. 15 %. W ramach Programu 70 % alokowanych środków zostanie przeznaczonych na wsparcie realizowane przez regiony, zaś pozostałe 30 % środków będzie wdrażane sektorowo przez odpowiednie resorty.

Mając na uwadze priorytetowe znaczenie wsparcia, jakie powinno zostać udzielone dla obszarów Polski wschodniej, w ramach przedstawionego projektu PO Kapitał Ludzki zaproponowano ukierunkowanie wsparcia za pomocą zwiększonej alokacji finansowej na realizację Priorytetów komponentu regionalnego. Przy podziale środków finansowych dodatkowo 3% z całkowitej puli środków przewidzianych na realizację Priorytetów komponentu regionalnego przeznaczono na zwiększenie alokacji finansowej dla pięciu województw Polski wschodniej.

C. Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko

Priorytet 12. Kultura i dziedzictwo kulturowe

DZIAŁANIE 12.1. OCHRONA I ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Cel Działania:

Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.

Rodzaje projektów:

- projekty związane z rewitalizacją, rewitalizacją, konserwacją, renowacją, zachowaniem, modernizacją, adaptacją na cele kulturalne zabytkowych obiektów i zespołów obiektów wraz z i ich otoczeniem,
- zakup i modernizacja trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów projektu),
- konserwacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów, zbiorów filmowych oraz innych zabytków ruchomych,

- rozwój zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych i archiwalnych oraz zasobów wirtualnych muzeów,
- przystosowanie obiektów zabytkowych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz specyficznych grup odwiedzających, m.in. osób starszych, dzieci i młodzieży,
- tworzenie kompleksowych systemów informacji oraz zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki przez granice oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia.

Rodzaje beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- kościelne osoby prawne,
- instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,
- uczelnie publiczne,
- archiwa państwowe,
- Kopalnia Soli w Wieliczce i Bochni,
- organizacje pozarządowe ze sfery kultury działające w interesie publicznym.

Minimalna wartość projektu 5 mln euro Dla projektów dotyczących:

- a) instytucji kultury: państwowych oraz współprowadzonych z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,
- b) konserwacji zabytków ruchomych,
- c) rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych i archiwalnych oraz zasobów wirtualnych muzeów,
- d) tworzenia kompleksowych systemów informacji oraz zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki przez granice oraz zabezpieczenie zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem

Minimalna wartość projektu 1 mln euro dla projektów dotyczących przygotowania dokumentacji technicznej - wszystkie typy projektów kwalifikowalnych w ramach działania, niezależnie od ich wartości.

Poziom dofinansowania

Dofinansowanie z EFRR wynosi maksymalnie do 85% kwalifikujących się wydatków.

Projekty w ramach działania nie będą realizowane w celach komercyjnych.

DZIAŁANIE 12.2. ROZWÓJ ORAZ POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY KULTURY O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Celem działania jest rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenie dostępu do kultury.

Rodzaje projektów:

- budowa, rozbudowa i modernizacja instytucji kultury,
- budowa, rozbudowa i modernizacja szkół i uczelni artystycznych,
- zakup i modernizacja trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej, oraz szkół i uczelni artystycznych wyłącznie jako jeden z elementów projektu,
- przystosowanie instytucji kultury oraz szkół i uczelni artystycznych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- tworzenie systemów zabezpieczeń obiektu przed kradzieżą i zniszczeniem,
- przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia.

Rodzaje beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,

- organizacje pozarządowe ze sfery kultury działające w interesie publicznym,
- szkoły i uczelnie artystyczne.

Minimalna wartość projektu 5 mln euro dla projektów dotyczących:

- instytucji kultury: państwowych oraz współprowadzonych z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,
- tworzenia systemów zabezpieczeń obiektu i zbiorów przed kradzieżą i zniszczeniem,
- szkół i uczelni artystycznych,

Minimalna wartość projektu 1 mln euro dla projektów dotyczących przygotowania dokumentacji technicznej - wszystkie typy projektów kwalifikowalnych w ramach działania, niezależnie od ich wartości.

Poziom dofinansowania

Dofinansowanie z EFRR wynosi maksymalnie do 85% kwalifikujących się wydatków.

Projekty w ramach działania nie będą realizowane w celach komercyjnych.

Priorytet 13. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia

(...) DZIAŁANIE 13.2. INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ OCHRONY ZDROWIA O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Celem działania jest poprawa jakości wykonywanych usług medycznych oraz zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych.

Rodzaje projektów:

- przebudowa i modernizacja obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym, w taki sposób, aby dostosować je do wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa.
- zakup nowych wyrobów medycznych
- dostosowanie stanu technicznego istniejącej infrastruktury do zakupu i użytkowania nowego sprzętu medycznego

Rodzaje beneficjentów:

- zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotami tworzącymi są: minister lub centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna lub publiczna uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- publiczne uczelnie medyczne lub publiczne uczelnie prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- spółki prawa handlowego, utworzone przez ministra właściwego ds. Skarbu Państwa i jednostki wymienione w punkcie 2, prowadzące działalność w zakresie ochrony zdrowia, w których większość udziałów należy odpowiednio do ministra właściwego ds. Skarbu Państwa, publicznej uczelni medycznej lub publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

Poziom dofinansowania

Dofinansowanie w ramach działania wynosi do 85% kwalifikujących się wydatków.

D. Lubuski Regionalny Program Operacyjny

PRIORYTETY I DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU LUBUSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY

Priorytet 1. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu:

- 1.1 Poprawa stanu regionalnej infrastruktury transportowej
- 1.2 Poprawa konkurencyjności regionu poprzez rozwój,

- odbudowie i modernizację infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej,
- 1.3 Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej i promocja gospodarcza,
 - 1.4 Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Priorytet 2. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego:

- 2.1 Mikroprzedsiębiorstwa,
- 2.2 Poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje,
- 2.3 Poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo,
- 2.4 Promowanie transferu badań, nowoczesnych technologii i innowacji ze świata nauki do przedsiębiorstw,
- 2.5 Rozwój regionalnych i lokalnych instytucji biznesu.

Priorytet 3. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego:

- 3.1 Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego:
 - 3.1.1. Regionalna infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego,
 - 3.1.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego.
- 3.2 Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- 3.3 Zarządzanie ochrona środowiska przyrodniczego.

Priorytet 4. Poprawa jakości Życia mieszkańców:

- 4.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia:
 - 4.1.1 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury ochrony zdrowia,
 - 4.1.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia.
- 4.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej:
 - 4.2.1 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury edukacyjnej,
 - 4.2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej.

Priorytet 5. Rozwój lokalny i współpraca terytorialna:

- 5.1 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej,
- 5.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej,
- 5.3 Rozwój zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich,
- 5.4 Orientacja na współpracę między regionami.

Priorytet 6. Pomoc techniczna:

- 6.1 Wsparcie procesu wdrażania LRPO – zasoby ludzkie,
- 6.2 Wsparcie procesu wdrażania LRPO – wydatki materialne i na prace,
- 6.3 Działania informacyjne i promocyjne.

Priorytet 1. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu.

Główny cel priorytetu

Głównym celem realizowanym w ramach Priorytetu I jest rozwój cywilizacyjny i wzrost konkurencyjności gospodarczej regionu, przede wszystkim poprzez inwestycje infrastrukturalne o dużej wartości dodanej. Modernizacja i rozwój infrastruktury o znaczeniu regionalnym w największym stopniu wpływają na szybkość i jakość zmian rozwojowych w województwie. Działania realizowane w ramach Priorytetu I przyczynia się do wzmocnienia konkurencyjności regionu poprzez inwestycje dotyczące infrastruktury transportowej i terenów inwestycyjnych, infrastruktury turystycznej, kulturowej i sportowej o znaczeniu regionalnym oraz niezwykle ważnego z punktu widzenia realizacji celów Strategii Lizbońskiej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Cele szczegółowe:

- poprawa stanu infrastruktury w województwie,
- budowa społeczeństwa opartego na wiedzy,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa.

Wskaźniki realizacji celów priorytetu

Rezultaty:

- gęstość dróg,
- liczba pasażerów korzystająca z taboru kolejowego i komunikacji publicznej,
- liczba instytucji z dostępem do Internetu,
- liczba gospodarstw domowych z dostępem do Internetu,
- liczba imprez kulturowych, turystycznych i sportowych,
- liczba zgonów,
- liczba inwestorów.

Oddziaływanie:

- stopa bezrobocia ogółem (%),
- PKB na jednego mieszkańca w relacji do średniej krajowej (%),
- dostępność komunikacyjna,
- wartość nowych inwestycji,
- średnia długość życia.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo technologicznymi, inkubatorami technologicznymi,
- instytucje kultury,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- podmioty zarządzające lotniskami/portami lotniczymi,
- w ramach priorytetu będą realizowane również projekty w ramach partnerstwa publiczno prywatnego.

Działania realizujące priorytet:

1. Poprawa stanu regionalnej infrastruktury transportowej:
- 1.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej,
- 1.3 Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej i promocja gospodarcza,
- 1.4 Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

(...) **DZIAŁANIE 1.3.**

TWORZENIE OBSZARÓW AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ I PROMOCJA GOSPODARCZA

Nazwa programu Lubuski Regionalny Program Operacyjny Priorytet I. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu

Działanie 1.3 Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej i promocja gospodarcza

Czas trwania Działania 2007-2013

Źródła finansowania Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne,

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,

- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologicznymi.

Głównym celem działania jest stworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych dla wzrostu aktywności podmiotów gospodarczych działających na obszarze województwa lubuskiego, jak również potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych.

Opis działania

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej regionu jest najistotniejszym elementem w kontekście rozwoju całego województwa. W związku z ogólnie małą konkurencyjnością sektora MSP w regionie, brakiem silnej sieci instytucji wsparcia biznesu oraz niskim poziomem innowacyjności, konieczne jest zaoferowanie przedsiębiorcom atrakcyjnych, pod względem infrastrukturalnym, terenów inwestycyjnych. Nakłady na rozwój i modernizację tej infrastruktury przyniosą pozytywne efekty na rynku pracy oraz poszerzą możliwości rozwoju całego regionu. Tworzenie obszarów aktywności gospodarczej zwiększy napływ inwestycji krajowych i zagranicznych do województwa lubuskiego oraz wpłynie na szeroko pojętą promocję gospodarczą regionu.

Kwalifikujące się projekty, to projekty związane z kompleksowym uzbrojeniem terenów pod inwestycje oraz działania o charakterze promocyjnym.

DZIAŁANIE 1.4. ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Nazwa programu Lubuski Regionalny Program Operacyjny
Priorytet I. Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu

Działanie 1.4 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Czas trwania Działania 2007-2013

Źródła finansowania Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki prywatne, środki z budżetu JST

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologicznymi,
- instytucje kultury,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym, straż pożarna, WFOSiGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- podmioty zarządzające lotniskami/portami lotniczymi.

Głównym celem działania jest rozbudowa regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Opis działania

W województwie lubuskim występują znaczne opóźnienia w budowie infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. Szczególnie duże różnice występują w zakresie dostępności do sieci szerokopasmowych, a także w stopniu pozytywności i wykorzystywania nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych na terenach wiejskich i małych miast. Równie istotną kwestią jest niedostateczne wykorzystanie technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy administracji samorządowej i w instytucjach publicznych oraz słaby rozwój elektronicznych usług dla ludności.

W ramach działania realizowane będą inwestycje zmniejszające koszty funkcjonowania administracji publicznej oraz wpływające na jej efektywność, podnoszące stopień dostępu do edukacji, również e-edukacji, projekty zapobiegające wykluczeniu cyfrowemu, zwłaszcza na obszarach wiejskich i małych miast, zapewniające łatwiejszy dostęp do informacji dla ludności i przedsiębiorców, jak i projekty wpływające na zwiększenie atrakcyjności lokalizowania działalności gospodarczej na obszarach pozabawionych dotąd rozwiniętych sieci teleinformatycznych.

Efektywność działań służących rozwojowi społeczeństwa informacyjnego może być zwiększona poprzez realizację kompleksowych przedsięwzięć oraz wdrożenie konkretnych projektów umożliwiających praktyczne wykorzystanie inwestycji poczynionych w infrastrukturę i zasoby ludzkie zarówno dla potrzeb instytucji, firm jak i mieszkańców regionu.

Kwalifikujące się projekty

- budowa lub rozbudowa lokalnych i regionalnych szerokopasmowych, bezpiecznych sieci,
- budowa, przebudowa, wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami,
- budowa i wdrażanie platform elektronicznych dla zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym – wyłącznie z połączeniem szerokopasmowym, Geograficznych Systemów Informacji Przestrzennej dla poziomu regionalnego i lokalnego,
- przygotowanie instytucji publicznych – w szczególności dla lokalnej i regionalnej administracji samorządowej, ochrony zdrowia, edukacji (z wyłączeniem e-rynku pracy), do elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów oraz rozwoju elektronicznych usług dla ludności z wykorzystaniem podpisu elektronicznego, w tym między innymi tworzenie systemów informacji przestrzennej (GIS) oraz modernizacja infrastruktury informatycznej,
- tworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu,
- budowa lub rozbudowa lokalnych lub regionalnych bezpiecznych systemów transmisji danych, zwłaszcza na terenach wiejskich i małych miast z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (transmisja satelitarna, droga radiowa),
- rozwój infrastruktury edukacji teleinformatycznej. (...)

Priorytet 2. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego

Głównym celem priorytetu jest rozwój gospodarczy województwa poprzez zintegrowanie działań dla tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi inwestycji na poziomie regionalnym i lokalnym oraz wzrostu zatrudnienia.

Cele szczegółowe

- wspieranie innowacyjnego charakteru przedsiębiorczości,
- wzmocnienie konkurencyjności lubuskich przedsiębiorców,
- aktywizacja kooperacji podmiotów o charakterze naukowo – badawczym z sektorem przedsiębiorczości,
- wzmocnienie systemu wspierania przedsiębiorczości.

Wskaźniki realizacji celów priorytetu

Rezultaty:

- liczba osób zatrudnionych w sektorze MSP,
- wartość inwestycji w sektorze MSP,

- liczba wdrożonych rozwiązań innowacyjnych w MSP,
- nakłady na sfer B+R w regionie.

Oddziaływanie:

- wzrost zatrudnienia w regionie,
- liczba aktywnych MSP,
- liczba podmiotów MSP aktywnych na rynku międzynarodowym,
- przeciętny czas funkcjonowania MSP,
- wzrost dochodów MSP.

Beneficjenci:

- mikroprzedsiębiorstwa,
- małe i średnie przedsiębiorstwa,
- spółki prawa handlowego,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- instytucje otoczenia biznesu,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologicznymi
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym, straż pożarna, WFOSiGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- samorządy gospodarcze i zawodowe,
- fundusze pożyczkowe, mikropożyczkowe, poręcze kredytowych, organy prowadzące wymienione fundusze,
- w ramach priorytetu projekty będą realizowane również w ramach partnerstwa publiczno prywatnego.

Działania realizowane w ramach priorytetu

- 2.1 Mikroprzedsiębiorstwa,
- 2.2 Poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje,
- 2.3 Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo,
- 2.4 Promowanie transferu badań, nowoczesnych technologii i innowacji ze świata nauki do przedsiębiorstw,
- 2.5 Rozwój regionalnych i lokalnych instytucji otoczenia biznesu.

(...) DZIAŁANIE 2.4.

PROMOWANIE TRANSFERU BADAN, NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII I INNOWACJI ZE ŚWIATA NAUKI DO PRZEDSIĘBIORSTW

Nazwa programu Lubuski Regionalny Program Operacyjny
Priorytet 2. Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego.

Działanie 2.4 Promowanie transferu badań, nowoczesnych technologii i innowacji ze świata nauki do przedsiębiorstw
Czas trwania Działania 2007-2013

Instytucja Zarządzająca: Zarząd Województwa Lubuskiego
Instytucja Wdrażająca: Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
Instytucja Subpłatnicza: Zarząd Województwa Lubuskiego
Instytucja Płatnicza: Ministerstwo Finansów

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu państwa, środki prywatne

Beneficjenci:

- mikroprzedsiębiorstwa,
- małe i średnie przedsiębiorstwa,
- spółki prawa handlowego,

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologicznymi,
- samorządy gospodarcze i zawodowe,
- instytucje otoczenia biznesu.

Celem działania jest wykorzystanie potencjału nauki i jednostek B+R dla wzrostu konkurencyjności gospodarki regionu, oraz stworzenie gospodarki opartej na wiedzy w szczególności poprzez budowę systemu wspierania innowacji i nowoczesnej infrastruktury innowacyjnej w regionie, wspieranie przedsiębiorczości i aktywności innowacyjnej firm, wprowadzenie nowatorskich rozwiązań gospodarczych.

Opis działania

Realizacja działania wynika z niskiej aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz małego wykorzystania wiedzy i badań naukowych, które są kluczowymi czynnikami decydującymi o konkurencyjności gospodarki, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Poziom innowacyjności całego województwa lubuskiego, jak i samych przedsiębiorstw jest skrajnie niski, nakłady na działalność badawczo - rozwojową w latach 1995-2002 były najniższe w kraju i stanowiły 0,05% regionalnego PKB. Poprawa poziomu innowacyjności gospodarki regionu wymaga stworzenia odpowiedniej infrastruktury B+R przy równoległym wsparciu samych przedsiębiorców. W ramach działania wspierane będą przede wszystkim projekty zmierzające do poprawy innowacyjności lubuskiej gospodarki wpisujące się do Lubuskiej Regionalnej Strategii Innowacji, projekty przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacje.

Kolejną barierą wzrostu innowacyjności jest słaba współpraca między sferą przedsiębiorstw i sferą nauki, dlatego wspierane będą również projekty badawcze, których wyniki powinny być użyteczne dla przedsiębiorców. Wspierane będą projekty polegające na poprawie obsługi przedsiębiorców i zwiększeniu dostępności do wyników B+R oraz zasobów jednostek naukowych dla przedsiębiorstw, jak również projekty służące ułatwieniu współpracy wielu partnerów przy realizacji wspólnych celów gospodarczych, do wdrożenia których potrzebne są nowoczesne technologie.

Kwalifikujące się projekty

- projekty transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, produktowych i organizacyjnych do przedsiębiorstw i instytucji,
- inwestycje w budownictwo i rozwój infrastruktury B+R,
- inwestycje i rozwój infrastruktury związanej z komunikowaniem się, gromadzeniem i wymianą informacji związanych z transferem innowacji.

Wielkość wsparcia na realizację indywidualnego projektu:

- a) nie może być niższa niż 10 000 PLN oraz,
- b) nie może być wyższa niż 1 000 000 PLN. (...)

Priorytet 3.

Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego

Głównym celem priorytetu jest utrzymanie wysokich standardów ekologicznych przez dalszą poprawę funkcjonowania infrastruktury ochrony środowiska przyrodniczego.

Cele szczegółowe:

- dalsza poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw działających zgodnie z zasadami poszanowania środowiska,
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Wskaźniki realizacji celów priorytetu

Rezultaty:

- odsetek oczyszczonych ścieków komunalnych,
- odsetek odpadów poddanych procesowi segregacji/recyklingowi/składowaniu,
- wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska,
- liczba gospodarstw domowych korzystających z infrastruktury ochrony środowiska,
- wzrost mocy zainstalowanej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii.

Oddziaływanie:

- poprawa czystości rzek i jezior,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń związanych z produkcją energii,
- wzrost wykorzystania energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym: straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- w ramach priorytetu projekty będą realizowane również w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Działania realizowane w ramach priorytetu:

3.1 Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego:

3.1.1. Regionalna infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego,

3.1.2 Lokalna infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego.

3.2 Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii:

3.3 Zarządzanie ochroną środowiska przyrodniczego.

(...) **DZIAŁANIE 3.3.**

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM PRZYRODNICZYM

Nazwa programu: Lubuski Regionalny Program Operacyjny Priorytet 3: Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego

Działanie 3.3 - Zarządzanie środowiskiem przyrodniczym
Czas trwania Działania - 2007-2013

Źródła finansowania Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,

- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologicznymi,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym: straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe).

Celem działania jest racjonalne i efektywne zarządzanie środowiskiem przyrodniczym, gwarantujące utrzymanie bezpieczeństwa ekologicznego regionu.

Opis działania

Obserwacja i ocena stanu środowiska przyrodniczego stanowi źródło obiektywnej informacji o jego stanie. Informacja o stanie środowiska ułatwia też pełniejszą identyfikację problemów, podejmowanie decyzji, pozwala określić obszary zagrożone, przez co umożliwi właściwą alokację nakładów finansowych.

Dla zapewnienia właściwego zarządzania środowiskiem przyrodniczym istnieje konieczność realizacji przedsięwzięć w zakresie metod i narzędzi do analizowania stanu środowiska, potencjalnych zagrożeń dla środowiska, co pozwoli na właściwe reagowanie w przypadku katastrof naturalnych (np. powódzie, pożary lasów) oraz technologicznych (związanych z poważnymi awariami przemysłowymi).

Kwalifikujące się projekty:

- tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń i monitoringu środowiska,
- tworzenie systemu informacji przeciwpowodziowej,
- tworzenie baz danych do gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku,
- projekty związane z wdrażaniem systemu ekozarządzania i audytu,
- tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemów informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń,
- tworzenie planów, analiz i dokumentacji dotyczących środowiska przyrodniczego,
- tworzenie pilotażowych programów związanych z ochroną środowiska,
- tworzenie dokumentów strategicznych, planów, projektów pilotażowych (przygotowanie i wdrażanie).

Priorytet 4.

Poprawa jakości życia mieszkańców

Głównym celem realizowanym w ramach Priorytetu 4. jest stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w województwie lubuskim oraz poprawa jakości i dostępności usług edukacyjnych oraz zdrowotnych przez rozwój i modernizację infrastruktury społecznej w regionie.

Cele szczegółowe

- poprawa jakości infrastruktury społecznej w województwie,
- wzmocnienie roli szkół wyższych i ośrodków naukowo-badawczych,
- poprawa jakości kształcenia i dostępu do wiedzy,
- poprawa jakości i dostępności usług ochrony zdrowia zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym.

Wskaźniki realizacji celów priorytetu:

Rezultaty:

- wzrost dostępu młodzieży z obszarów wiejskich do placówek edukacyjnych,

- wzrost dostępu do usług medycznych,
- poprawa jakości usług medycznych,
- przeciętne dalsze trwanie życia,

Oddziaływanie:

- wzrost odsetka ludzi młodych z wykształceniem średnim na obszarach wiejskich i małych miast,
- wzrost liczby zmodernizowanych obiektów edukacyjnych,
- wzrost liczby zmodernizowanych placówek ochrony zdrowia.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- w ramach priorytetu projekty będą realizowane również w ramach partnerstwa publiczno prywatnego.

Działania realizowane w ramach priorytetu 4.

4.1 Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia:

4.1.1 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury ochrony zdrowia,

4.1.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia.

4.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej:

4.2.1 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury edukacyjnej,

4.2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej.

(...) DZIAŁANIE 4.2.

ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ

Nazwa programu Lubuski Regionalny Program Operacyjny
Priorytet 4. Poprawa jakości życia mieszkańców
Działanie 4.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej

Czas trwania Działania 2007-2013

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, środki z budżetu państwa

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,

Głównym celem działania jest poprawa funkcjonowania infrastruktury społecznej sektora edukacji i nauki, zapewniająca podniesienie jakości nauczania na każdym poziomie kształcenia oraz służącą rozwojowi instytucji nauki w województwie lubuskim.

Opis działania

Działania finansowane ze środków EFRR poprawiające stan infrastruktury edukacyjnej wpisują się w cele polityki spójności UE na perspektywę finansową 2007-2013. Bardzo ważnym kierunkiem działań prorozwojowych jest stymulowanie wzrostu jakości edukacji.

Aby móc podnosić poziom kształcenia i rozwoju nauki, niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków do poprawy pracy placówek edukacyjnych i naukowych oraz podniesienia poziomu kształcenia, jak również zapewnienie tym placówkom nowoczesnego sprzętu dydaktycznego i warsztatowego.

Kwalifikujące się projekty:

W ramach działania realizowane będą dwa poddziałania:
4.2.1 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury edukacyjnej oraz 4.2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej.

PODDZIAŁANIE 4.2.1

ROZWÓJ I MODERNIZACJA REGIONALNEJ INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ

W ramach poddziałania realizowane będą następujące projekty:

- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury szkół wyższych i innych placówek edukacyjnych,
- doposażenie szkół wyższych, szkół o znaczeniu ponadlokalnym i placówek oświatowych oraz placówek służących wyrównywaniu szans w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, pomoce optymalizujące proces kształcenia wyposażenie warsztatowe, zaplecze socjalno – bytowe,
- wyposażenie obiektów sportowych (należących do placówek edukacyjnych), dydaktycznych i społeczno-edukacyjnych.

PODDZIAŁANIE 4.2.2

ROZWÓJ I MODERNIZACJA LOKALNEJ INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ

Kwalifikujące się projekty

W ramach działania realizowane będą następujące projekty:

- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury placówek edukacyjnych (w tym przedszkoli),
- doposażenie placówek edukacyjnych oraz sieci placówek służących wyrównywaniu szans w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, pomoce optymalizujące proces kształcenia wyposażenie warsztatowe, zaplecze socjalno – bytowe,
- wyposażenie obiektów sportowych (należących do placówek edukacyjnych), dydaktycznych i społeczno-edukacyjnych,
- rozbudowa i modernizacja szkolnych stołówek, internatów i burs.

Priorytet 5.

Rozwój lokalny i współpraca terytorialna

Głównym celem priorytetu jest znoszenie dysproporcji między dynamicznymi centrami wzrostu, a terenami marginalizowanymi. Cel ten odpowiada na strukturalny problem regionu, którym jest przede wszystkim peryferyzacja obszarów upośledzonych oraz terenów wymagających restrykturyzacji i rewitalizacji.

Cele szczegółowe:

- aktywizacja obszarów strukturalnie słabych,
- tworzenie warunków do włączenia obszarów strukturalnie słabych w procesy rozwojowe,
- ułatwienie dostępu do podstawowej infrastruktury na terenach strukturalnie słabych,
- budowa pozytywnego wizerunku województwa lubuskiego.

Wskaźniki realizacji celów priorytetu:

Rezultaty:

- wzrost dostępu ludności z obszarów małych miasteczek i obszarów wiejskich do placówek kulturalnych/obiektów sportowych,

- długość dróg gminnych i powiatowych,
- liczba osób korzystająca z infrastruktury turystycznej.

Oddziaływanie:

- stopa bezrobocia ogółem (%),
- PKB na jednego mieszkańca w relacji do średniej krajowej (%),
- dochody z turystyki.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- szkoły, placówki oświatowe,
- instytucje kultury,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe,
- podmioty, których projekt został ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji, m.in.:
 - spółki prawa handlowego oraz inne jednostki organizacyjne nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiadają podmioty wymienione w pozycji pierwszej lub samorząd województwa,
 - podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub miasto na prawach powiatu,
 - podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych – dostarczające usługi użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w przepisach odrębnych,
 - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

Działania realizowane w ramach priorytetu

- 5.1 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury transportowej,
- 5.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury kulturowej, turystycznej i sportowej,
- 5.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich,
- 5.4 Orientacja na współpracę między regionami.

(...) DZIAŁANIE 5.3. REWITALIZACJA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH

Nazwa programu: Lubuski Regionalny Program Operacyjny
Priorytet 5. - Współpraca terytorialna i rozwój lokalny
Działanie 5.3 - Rozwój zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich

Czas trwania Działania - 2007-2013

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- instytucje kultury,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe,
- podmioty, których projekt został ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji, m.in.:
 - spółki prawa handlowego oraz inne jednostki organizacyjne nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiadają podmioty wymienione w pozycji pierwszej lub samorząd województwa,
 - podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub miasto na prawach powiatu,
 - podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych – dostarczające usługi użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w przepisach odrębnych,
 - spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

Głównym celem działania jest ożywienie zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich (szczególnie po-wojskowych, po-przemysłowych i po-pegeerowskich) przywracając im wartość społeczną i gospodarczą.

Opis działania

Historyczne i gospodarcze uwarunkowania rozwoju województwa lubuskiego wpłynęły na aktualny stan zagrożenia wielu obszarów zjawiskami trwałej marginalizacji ekonomicznej i społecznej. Problem ten dotyczy m.in. istotnej części gmin wiejskich i wiejsko-miejskich, zwłaszcza tych, gdzie mamy do czynienia z obszarami po-wojskowymi, po-przemysłowymi, jak również po-pegeerowskimi. Podstawowe potrzeby gospodarcze i społeczne na tych obszarach nie są zaspokajane w odpowiednim stopniu. Czynnikiem ograniczającym rozwój społeczny i gospodarczy jest przede wszystkim zły stan infrastruktury technicznej, która wymaga rozbudowy i modernizacji.

W ramach tego działania wspierane będą projekty, które będą wynikały ze zintegrowanych programów rewitalizacji społeczno-gospodarczej, przestrzennej i funkcjonalnej terenów po-przemysłowych, po-wojskowych i po-pegeerowskich oraz dotyczące podniesienia stanu technicznego substancji mieszkaniowej wpływające na zwiększenie poziomu mobilności przestrzennej mieszkańców regionu.

Głównym celem rewitalizacji zdegradowanych obszarów jest zmiana dotychczasowych funkcji i adaptacja terenu oraz znajdujących się tam obiektów na inne cele: usługowe, gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne, kulturalne i turystyczne. Istotnym będzie włączenie

obszarów po-przemysłowych i po-wojskowych znajdujących się na terenie miast w jeden organizm miejski poprzez odpowiednie zagospodarowanie znajdującego się tam terenu.

W przypadku zmiany funkcji tych terenów na tereny przyrodnicze planowane są projekty poniżej 5 mln euro.

W ramach tego działania szczególna uwaga zostanie także zwrócona na kwestie ochrony środowiska naturalnego przyczyniającą się do rekonwersji terenu poprzez tworzenie stref zieleni (m.in. zalesianie) oraz rozbiórkę niepotrzebnych instalacji z terenów po-przemysłowych i po-wojskowych w celu nadania nowych funkcji społeczno gospodarczych tym terenom.

Kwalifikujące się projekty:

Kompleksowe działania rewitalizacyjne (projekty zintegrowane) dotyczące:

- infrastruktury mieszkaniowej i lokalowej,
- infrastruktury wodno-ściekowej,
- infrastruktury drogowej,
- infrastruktury turystycznej, kulturalnej (projekty o wartości poniżej 5 mln euro) i sportowej,
- gospodarki odpadami,
- odbudowy publicznych systemów energetycznych,
- prac renowacyjnych,
- zagospodarowania przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- rekultywacji gruntów (tylko na obszarach po-wojskowych i po-przemysłowych; projekty do 5 mln euro),
- bezpieczeństwa mieszkańców.

Rozwój substancji mieszkaniowej:

- inwestycje mieszkaniowe wynikające ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego (spełniające wymogi zasad współfinansowania w ramach EFRR),
- rozwój zasobów mieszkań na wynajem,
- poprawa stanu technicznego i standardu istniejących zasobów mieszkaniowych.

DZIAŁANIE 5.4.

ORIENTACJA NA WSPÓŁPRACĘ MIĘDZY REGIONAMI

Nazwa programu: Lubuski Regionalny Program Operacyjny
Priorytet 5. - Współpraca terytorialna i rozwój lokalny
Działanie 5.4 - Orientacja na współpracę między regionami
Czas trwania Działania - 2007-2013

Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, środki prywatne.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne JST,
- podmioty wykonujące zadania JST,
- zakłady opieki zdrowotnej, jednostki ratownictwa medycznego,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe,
- uczelnie wyższe, szkoły, placówki oświatowe,
- jednostki naukowe,
- instytucje kultury,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (w tym, straż pożarna, WFOSIGW),
- jednostki administracji rządowej (w tym, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi, parki narodowe i krajobrazowe),
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe.

Głównym celem działania jest rozwój współpracy z innymi regionami w Polsce i w państwach członkowskich UE, w szczególności zaś budowanie pozytywnego wizerunku województwa lubuskiego.

Opis działania

Celem działania jest stworzenie w regionie lepszych warunków ramowych dla rosnącego zapotrzebowania na konfrontacje i wzajemne uzgodnienia. Cel ten powinien zostać osiągnięty zarówno poprzez odpowiednie do potrzeb wsparcie wymienionych przedsięwzięć i imprez, jak również centrów spotkań, których zadaniem jest zapewnienie uwarunkowań infrastrukturalnych. Szczególną rolę odgrywa przy tym współpraca samorządów lokalnych w zakresie porządku i bezpieczeństwa, współpracy pomiędzy organami administracji oraz do intensywniejszej i efektywniejszej pracy nad wspólnymi koncepcjami, w szczególności w zakresie zwalczania problemów natury społeczno-gospodarczej.

Wsparcie międzyregionalnych stosunków społecznych i gospodarczych ma na celu większe wykorzystanie zalet współpracy między podmiotami gospodarczymi, społecznymi, samorządowymi, naukowymi i innymi.

Obszar ten zakłada przede wszystkim tworzenie wspólnych instytucji oraz usuwanie barier utrudniających porozumienie, jak również rozwój stosunków partnerskich między samorządami lokalnymi. Istotne znaczenie dla współpracy ma pielęgnowanie kontaktów administracji publicznej i organizacji pozarządowych na płaszczyźnie regionalnej i lokalnej.

Kwalifikujące się projekty:

Działania dotyczące nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z innymi regionami w zakresie wymiany doświadczeń z zakresu m.in.:

- innowacyjności,
- edukacji,
- ochrony zdrowia,
- kultury,
- sportu i turystyki,
- ochrony środowiska przyrodniczego,
- wspierania przedsiębiorczości,
- aktywnej walki z bezrobociem oraz wykluczeniem społecznym,
- efektywnych sposobów pozyskiwania i wykorzystywania funduszy unijnych w celu podniesienia atrakcyjności regionu,
- organizacji imprez o charakterze kulturalnym, sportowym, turystycznym oraz promocją produktów regionalnych,
- tworzenia dogodnych warunków funkcjonowania euro-regionów,
- wspierania działań promujących integrację społeczną oraz wyrównywanie szans,
- zapobiegania ryzyku w tym opracowanie i wdrożenie planów zapobiegania i zwalczania ryzyka naturalnego i technologicznego. (...)